

Monikulttuurisuusasiain neuvottelukunnan kokous 13.3.2024

Teemakokous: Mitä kuuluu venäjänkieliselle väestölle Vantaalla?

Esityslista

1 Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Kuntalain 58.2 §:n mukaan muu toimielin kuin valtuusto on päätösvaltainen, kun enemmän kuin puolet jäsenistä on läsnä.

Esitys: Todetaan kokous lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.

Päätös: Todettiin kokous lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.

2 Työjärjestyksen hyväksyminen

Monikulttuurisuusasiain neuvottelukunta 13.3.2024

Esitys: Hyväksytään esityslista kokouksen työjärjestykseksi.

Päätös: Hyväksyttiin esityslista kokouksen työjärjestykseksi.

3 Edellisen pöytäkirjan tarkastaminen

Edellisen kokouksen 14.2. pöytäkirja on ollut neuvottelukunnalla tarkastettavana.

Esitys: Hyväksytään pöytäkirja.

Päätös: Hyväksyttiin pöytäkirja.

4 Tilannekuva venäjänkielisten hyvinvoinnista ja huolista Vantaalla

Monikulttuurisuusasiain neuvottelukunnan puheenjohtaja Ellen Pessi johdattelee lyhyesti aiheeseen. Kuulemme ensin alustuksen Cultura-säätiön tekemästä *Suomen venäjänkieliset 2022-selvityksestä*, ja Vantaalla toimivat yhdistykset kertovat omasta toiminnastaan ja täydentävät tilannekuvaa omasta ja venäjänkielisen väestön näkökulmista erityisesti Ukrainan sodan alkamisen jälkeen.

- Cultura-säätiö, ohjelmajohtaja Eilina Gusatinsky
- Suomi-Venäjä-seura, puheenjohtaja Petriina Punna ja toiminnanjohtaja Riku Savonen
- Vantaan Venäläinen Klubi, toiminnanjohtaja Svetlana Tchistiakova ja projektipäällikkö Milla Mutanen
- Vmeste, Suomen venäjänkieliset, koordinaattorit Petri Öhman ja Katja Nikitina

Käsittely:

Cultura-säätiön ohjelmajohtaja Eilina Gusatinsky esitteli *Suomen venäjänkieliset 2022-selvityksen* tuloksia. Selvityksen tavoitteena oli kartoittaa Suomen venäjänkielisen väestöosan näkemyksiä ja kokemuksia muuttuneesta kansainvälisestä tilanteesta ja suomalaisesta yhteiskunnasta Ukrainan sodan alkamisen jälkeen. Selvitys toteutettiin yhteistyössä Valtioneuvoston kanslian sekä Innolink Group Oy:n kanssa ja se koostuu vuonna 2022 toteutetuista laajasta (n. 1600 vastaajaa) kyselytutkimuksesta sekä kirjallisuuskatsauksesta. Vantaalta kyselyyn osallistui 171 henkilöä. Seurantaselvitys on valmisteilla ja siitä saadaan tuloksia syksyllä 2024. Selvityksen keskeisimmät löydökset koskevat Suomen venäjänkielisten suhtautumista suomalaisiin instituutioihin.

Gusatinsky painotti erityisesti vantaalaisten vastauksia. Yleisesti ottaen vastaajien taustalla ja maassa asutulla ajalla on todennäköisesti vaikutusta mielipiteisiin. Vantaalla asuu paljon virolaistaustaisia, ja Venäjän valtiollinen propaganda voi vaikuttaa eri tavoin taustan, iän ja maassa vietetyn ajan mukaan. Suhtautuminen Venäjän sotilaalliseen toimintaan Ukrainassa vaihtelee melko paljon iän, maassa vietetyn ajan ja taustamaan mukaan. Nuoremmat ja lyhyemmän aikaa Suomessa asuneet vastasivat huomattavasti useammin, että eivät pidä sotilaallista toimintaa oikeutettuna. Yleisesti vastaajien luottamus Suomen poliisiin ja puolustusvoimiin on hyvin korkealla tasolla. Sen sijaan luottamus suomalaiseen mediaan on keskiarvoa heikompi (41 %) verrattuna koko väestöön. Suuri osa vastaajista tuntee olonsa kotoisaksi Vantaalla ja näkee tulevaisuutensa Suomessa. Yli 80 % ei ole itse kokenut vihapuhetta tai syrjintää venäjän puhumisen vuoksi, ja mitä pitempään on asunut maassa, sitä vähemmän on huonoja kokemuksia, mikä oli Gusatinsky mukaan vähän yllättäväkin tulos.

Suomi-Venäjä-seuran toiminnanjohtaja vt. Riku Savonen ja puheenjohtaja Petriina Punna kertoivat seuran toiminnasta ja tilanteesta. Savosen mukaan SVS:ssä on mukana enimmäkseen suomenkielisiä tai Suomessa pitkään asuneita. Hän korosti, että huoltovarmuuden ja turvallisuuden kannalta on tärkeää, että venäjän kielen osaajissa on erilaista taustoista tulevia. Yhdistys ei tue millään tavalla Putinin politiikkaa. Liitossa on vuoden 2022 jälkeen vahvistunut erityisesti rasismiin vastainen työ Suomessa, yhteistyö eurooppalaisten kansalaisyhteiskunnan verkostojen kanssa sekä paikallisosastojen rooli eri kielitaustoista tulevien kohtaamisessa. Taloudellinen tilanne ei ole hyvä, mutta se on helpottumassa hieman juuri myönnetyn valtionavustuksen myötä. Kattojärjestö ei silti tulevaisuudessa pysty tukemaan paikallista toimintaa entiseen tapaan, joten paine paikalliseen rahoitukseen kasvaa. Petriina Punna kertoi Vantaan toiminnasta, joka on kulttuuripainotteista ja toimii vapaaehtoisten varassa. Toiminnassa on mukana myös ukrainalaisia, ja yhteistyötä tehdään muiden venäjänkielisten järjestöjen kanssa.

Vantaan venäläisen klubin toiminnanjohtaja Svetlana Tchistiakova esitteli yhdistyksen toimintaa ja nosti esille ajankohtaisia asioita. Yhdistys täyttää tänä vuonna 10 vuotta. Toimintaa on suunnattu erityisesti lapsille ja nuorille, mutta yhdistyksellä on myös ohjaus- ja neuvontahankkeita, työelämävalmennusta, Erasmus+-vaihtoa nuorille sekä kulttuuritoimintaa ja tapahtumia eri ikäisille. Yhdistyksen **Suunta yhteen -hankkeen projektipäällikkö Milla Mutanen** kertoi hankkeen tarjoamasta yhteiskuntaorientaatiosta. Ideana on perehdyttää venäjänkielisiä suomalaisen yhteiskunnan ja erityisesti kansalaisyhteiskunnan toimintaan, joka voi olla vieras asia. Myös Venäläisen klubin toimintaan on saatu mukaan ukrainalaisia, ja kommunikaatio heidän ja venäläistaustaisten välillä toimii hyvin.

SVL Liitto ry eli Suomen Venäjänkieliset Liitto on kattojärjestö, johon kuuluu mm. Vantaalla toimiva osasto **Vmeste ry**. **Koordinaattorit Katja Nikitina ja Petri Öhman** kertoivat osaston toiminnasta ja ajankohtaisista asioista. Monipuolisen toiminnan pääpaino on lapsiperheissä. Liitossa on monta järjestöä eri tarpeisiin ja kohderyhmille. Tavoitteena on silloittaa niiden toimintaa suomalaiseen yhdistyskenttään, mm. urheilu- ja nuorisjärjestöihin. Myös Vmesten toiminnassa on mukana ukrainalaisia.

Keskustelu neuvottelukunnan kanssa oli vilkasta. Yhdistykset toivat painokkaasti esille, että venäjänkielisiä ei pidä samaistaa Venäjän valtioon. Todettiin, että venäjänkielisyydellä on nykyisessä tilanteessa ollut negatiivista vaikutusta sekä yhdistyksiin että ihmisiin. Esimerkiksi Vantaan venäläisen klubin nimeä kyseenalaistetaan jatkuvasti - nimi on saattanut vaikuttaa rahaleikkaukseen ja DNA ei halunnut avata yhdistykselle nettiliittymää – siksi jopa nimenvaihdosta on keskusteltu. On myös tiedossa, että joitain henkilöitä on irtisanottu töistä venäläisyyden takia, jotkut eivät uskalla puhua venäjää lapsilleen leikkipuistossa, ja myös pienen Venäjän lipun käyttö kuvaamaan puhuttuja kieliä on aiheuttanut kouluissa ikäviä tilanteita. Keskustelussa nousikin esille, miten omaan identiteettiin vaikuttaa, että sitä joutuu peittelemään. Todettiin, että ei ole tarkoituksenmukaista antaa mitään merkkejä siitä, että venäläisyys sinänsä olisi huono asia ja että esimerkiksi nimenvaihdos olisi väärä viesti. Järjestöjen mukaan Venäjän harjoittama maanmiespolitiikkaa ei ole ollut iso ongelma, ja mm. Suomi-Venäjä-seuralla on yhteyksiä Euroopassa asuviin venäläisiin toisinajattelijoihin. Suomen rajapolitiikka sai ymmärrystä osakseen, mutta se aiheuttaa henkilökohtaisesti vaikeita tilanteita, yhtenä esimerkkinä se, että Kela laskee tuloksi Venäjällä maksetun eläkkeen, vaikka sitä ei tosiasiallisesti pääse hakemaan. Rajasulun vastustaminen ei siis ole poliittinen kanta. Gusatinsky totesi, että venäjänkieliset järjestöt eivät ole ottaneet kantaa Ukrainan sotaan eikä siitä ole edes käyty keskustelua. Esille nousi huoli myös suomalaisten venäjänkielen rapistumisesta ja kouluopetuksen vähäisyydestä. Osaamista tarvitaan jatkossakin.

Esitys: Kuullaan esitykset, keskustellaan yhdessä ja merkitään tiedoksi.

Päätös: Kuultiin esitykset, keskusteltiin yhdessä ja merkittiin tiedoksi.

5 Vantaan, Keravan ja Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen yhteisen kannanoton hyväksyminen

Neuvottelukunnat päättivät tehdä yhteisen kannanoton Keravalla 14.2. pidetyn kokouksen pohjalta ja hyväksyä sen samanaikaisesti Vantaalla ja Keravalla 13.3. Kannanottoa on valmisteltu kommenttien pohjalta ja luonnos on lähetetty tiedoksi ja kommentoitavaksi.

Esitys: hyväksytään kannanotto ja sovitaan sen julkaisemisesta.

Käsittely: kannanottoluonnoksesta käytiin keskustelua ja sitä muokattiin hieman, jonka jälkeen kannanotto hyväksyttiin ja toimitettiin Keravalle. Julkaiseminen jäi odottamaan Keravan neuvottelukunnan vastausta.

Päätös: Päätettiin julkaista kannanotto ja lähettää se Vantaan luottamushenkilöille, kun on saatu myös Keravan neuvottelukunnan päätös.

6 Kaupungin toimialojen, hyvinvointialueen ja poliisin ajankohtaiset asiat

Toimialojen ja poliisin edustajat kertovat lyhyesti monikulttuurisuusasiain neuvottelukuntaa mahdollisesti kiinnostavista ajankohtaisista asioista.

Kaupunkistrategian ja johdon toimiala / työllisyyden ja kotoutumisen palvelualue
Kasvatuksen ja oppimisen toimiala
Kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin toimiala

Kaupunkiympäristön toimiala

Kotoutumista tukevat sosiaalipalvelut / Vantaan ja Keravan hyvinvointialue: ELY:ltä saatiin rahoitus sosiaalityöntekijän virkaan, joka keskittyy yksin tulleisiin alaikäisiin. Heitä on Vantaalla ja Keravalla yhteensä noin 30.

Itä-Uudenmaan poliisi: eräät maahanmuuttajayhdistykset ovat lähestyneet poliisia, sillä ne ovat huolissaan siitä, että rikosasiat hoidetaan yhteisöjen sisällä eivätkä ne tule poliisin tietoon. Poliisi pyrkii vaikuttamaan siihen, että vähemmistöryhmät eivät eriytyisi, vaan ilmoittaisivat rikoksista poliisille. Neuvottelukunnassa heräsi asiasta keskustelu, jossa toivottiin poliisia useammin kouluille tekemään ennalta estävää työtä. Kaisamaria Holappa kertoi, että poliisin valistuskonsertti tulossa syksyllä Vantaalle (Martinus), yleisönä seiskaluokkalaiset. Toivottiin myös valistusmateriaalia yhdistyksille ajankohtaisista nuorisoa koskevista asioista. Holappa kertoi, että sitä on olemassa ja voidaan antaa.

7 Tiedoksi merkittävät asiat

Rasisminvastaista viikkoa vietetään 18.–22.3. Monikulttuurisuusasiain neuvottelukunnan puheenjohtajisto ja jäsen Naima El-Issaoui tekevät teemasta blogikirjoituksen Vantaan verkkosivustolle.

8 Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 19.52. Seuraava kokous pidetään keskiviikkona 5.6.2024 klo 17 kaupunginhallituksen huoneessa. Teema vahvistuu myöhemmin.